

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

863

Vragen van het lid **Jimmy Dijk** (SP) aan de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Economische Zaken over *het bericht «Consortium wil wettelijke bezorgtaak van PostNL overnemen»* (ingezonden 19 november 2025).

Antwoord van Minister **Karremans** (Economische Zaken), mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 13 januari 2026) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 650

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht van het FD dat verschillende partijen de wettelijke bezorgtaak van PostNL willen overnemen?¹

Antwoord 1

Ik waardeer het initiatief van deze postvervoerders, Business Post en Spotta, (hierna «het beoogde consortium»), maar de komende periode staat in het teken van het politieke debat en keuzes over ingrijpende wijzigingen in de voorwaarden van de Universele Postdienst (UPD) en in de Postwet 2009.² Daarmee verhoudt het zich niet goed om nu besluiten te nemen die de bestaande marktordening fundamenteel zouden veranderen. Een selectieprocedure en intrekking van de UPD-aanwijzing kunnen pas worden overwogen zodra de Kamer zich heeft uitgesproken over de voorgestelde maatregelen en keuzes heeft gemaakt over de toekomstige inrichting van de postmarkt. Pas dan kan worden beoordeeld hoe dit verzoek zich tot die keuzes verhoudt. Ten overvloede merk ik op dat het beoogde consortium op korte termijn nog niet in staat is om landelijk alle onder de UPD gedefinieerde diensten te leveren. Zo dekt het beoogde consortium momenteel niet alle huishoudens en is er vooralsnog geen definitieve partner voor de pakketbezorging van de UPD. Het beoogde consortium suggereert dat het opknippen en (regionaal) aanbesteden van de UPD ook een mogelijke vorm van marktordening is maar beleidsmatig vind ik dat onwenselijk. Ik streef naar een systeem met eenvoud en efficiëntie in uitvoering en handhaving. Dat pleit ervoor om de UPD-dienstverlening bij één partij te beleggen. Dit schept tevens duidelijkheid over

¹ FD., 12 november 2025, «Consortium wil wettelijke bezorgtaak van PostNL overnemen» (fd.nl/bedrijfsleven/1577259/consortium-wil-wettelijke-bezorgtaak-van-postnl-overnemen).

² Kamerstuk II 2025/26, tijdelijk kenmerk: 29502–207 (Kamerbrief besluiten omtrent subsidie, intrekking en aanbesteding van de universele postdienst)

wie verantwoordelijk en aansprakelijk is voor het naleven van de wettelijke verplichtingen, zoals bezorgnormen, landelijke dekking en tariefregulering. Wel zie ik kansen voor verbetering van de huidige samenwerking tussen regionale vervoerders en de huidige UPD-verlener binnen de bestaande kaders, bijvoorbeeld in de vorm van onderaanneming. Dit vergt geen aanpassing van wet- en regelgeving en kunnen deze partijen nu al onderling oppakken.

Vraag 2

Kunt u een tijdslijn geven van de gesprekken met PostNL over de bezorgplicht en wanneer Spotta en BusinessPost contact met het ministerie hebben gezocht?

Antwoord 2

Op 23 september jl. heeft een gesprek plaatsgevonden met Business Post en het ministerie, waarin Business Post heeft aangegeven in een consortium samen met Spotta de UPD te willen uitvoeren. Tijdens dit gesprek heeft Business Post namens het beoogde consortium een verzoek ingediend om de aanwijzing van PostNL in te trekken en een selectieprocedure te starten, waarin het beoogde consortium kan meedingen.

Op 2 oktober jl. heeft een telefonisch gesprek plaatsgevonden tussen PostNL en het ministerie, waarin de ontvangst van haar verzoek tot intrekking van de UPD is bevestigd.

Op 1 december jl. heeft een hoorzitting plaatsgevonden met het ministerie en PostNL over haar verzoek en het verzoek van het beoogde consortium.

Op 9 december jl. heeft een hoorzitting plaatsgevonden met het ministerie en beoogde consortium over hun verzoek.

Op 19 december jl. heb ik de verzoeken van PostNL en het beoogde consortium afgewezen. Het bezwaar van PostNL tegen de afwijzing van haar subsidieverzoek, het verzoek van PostNL om de UPD-aanwijzing in te trekken en het verzoek van het beoogde consortium om een nieuwe selectieprocedure te starten worden daarmee niet gehonoreerd.

Vraag 3

Welke risico's ziet u voor de continuïteit van de postbezorging wanneer de Universele Postdienst (UPD) wordt opgeknipt in meerdere uitvoerders? Kunt u dit per risico – logistiek, kwaliteitscontrole, arbeidsmarkt, aansprakelijkheid – uiteenzetten?

Antwoord 3

De beantwoording van vraag 3 en 4 zijn samengenomen.

Vraag 4

Zijn er juridische of logistieke belemmeringen voor meerdere partijen om gezamenlijk de UPD uit te voeren, bijvoorbeeld rond aansprakelijkheid, foutafhandeling, uniforme tarieven en landelijke dekking?

Antwoord 4

Ondanks de gevoerde gesprekken ben ik niet overtuigd van de haalbaarheid en betaalbaarheid van de door het beoogde consortium gepresenteerde alternatieve postvisie.³ Het opknippen en (regionaal) aanbesteden van de UPD acht ik beleidsmatig onwenselijk. Een dergelijke inrichting leidt waarschijnlijk tot hogere maatschappelijke kosten, een zwaardere belasting voor toezichthouders en overheid en grotere complexiteit in borging van tarieven, kwaliteit en landelijke dekking. In een krimpende markt acht ik het bovendien niet haalbaar om meerdere (regionaal of landelijk) dekkende postnetwerken in stand te houden. Eén landelijk dekkend netwerk bevordert efficiëntie, continuïteit en betaalbaarheid, zoals ook blijkt uit ACM-onderzoek⁴ en mijn bredere beleidsvisie⁵ waarin post-, pakket- en andere bezorgnetwerken beter op elkaar aansluiten.

³ Alternatieve Postvisie – Business Post. <https://sbpost.nl/alternatieve-postvisie/>

⁴ De postmarkt in transitie, Pagina 32, Autoriteit Consument en Markt, 24 april 2025.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 29 502, nr. 198.

Wanneer meerdere partijen gezamenlijk in het beoogde consortium verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de UPD, ontstaan daarnaast onduidelijkheden rond aansprakelijkheid, kwaliteitsborging, klachtenafhandeling en logistieke afstemming. Onduidelijkheden hierover bemoeilijken effectief toezicht en kunnen ten koste gaan van consumenten, die gebaat zijn bij één duidelijk aanspreekpunt. De voorgestelde «neutrale regierol» roept vragen op over verdeling van verantwoordelijkheden. Ook zijn de effecten op de arbeidsmarkt onzeker: regionale aanbestedingen kunnen leiden tot verschuivingen in volumes en werkgelegenheid, met mogelijk gedwongen ontslagen, terwijl tegelijkertijd extra coördinatiecapaciteit nodig kan zijn. Deze onzekerheden onderstrepen de risico's van een dergelijke marktinrichting.

Vraag 5

Hoe gaat u ervoor zorgen dat, mochten deze gesprekken toch plaatsvinden, de werknemerspositie van zowel de huidige postbodes als de nieuwe werknemers hetzelfde blijven en waar mogelijk versterkt? Hoe gaat u ervoor zorgen dat de huidige postbodes hun baan behouden ongeacht welk effect dit heeft voor PostNL?

Antwoord 5

Ik zet mij in voor realistische kaders voor de UPD, die uitvoerbaar zijn binnen de beschikbare capaciteit van de markt. Daarmee wil ik bijdragen aan het zoveel mogelijk duurzaam behouden van werkgelegenheid in de sector, met oog voor de realiteit van een krimpende postmarkt. De maatregelen die ik in het Postbesluit⁶ heb voorgesteld, en die momenteel ter voorhang aan uw Kamer zijn aangeboden, vormen daarbij een belangrijke stap. Daarnaast dienen werkgevers zich daarbij te houden aan alle relevante wet- en regelgeving, waaronder bepalingen op het gebied van arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden. Vakbonden en werkgevers kunnen onderling afspraken maken over arbeidsvoorwaarden. De naleving van deze regels wordt bewaakt door de toezichthoudende instanties. De Nederlandse Arbeidsinspectie ziet toe op de naleving van de arbeidswetten door werkgevers.

Vraag 6

Hoe verantwoordt u concurrentie rondom de UPD als dat een belangrijk onderdeel is van de taken van het Rijk? Bent u bereid de concurrentie tegen te gaan? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ik acht het wenselijk dat op bepaalde delen van de postmarkt ruimte blijft voor concurrentie. Concurrentie kan bijdragen aan het borgen van publieke belangen door innovatie te stimuleren en marktpartijen te prikkelen om diensten betaalbaar en van hoge kwaliteit te leveren die aansluiten bij de behoeften van gebruikers. Ik zie er daarbij op toe dat de UPD toegankelijk blijft en voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen. Wanneer concurrentie risico's oplevert voor het borgen van publieke belangen die samenhangen met de UPD, kan de overheid waar nodig ingrijpen via wet- en regelgeving. Daarnaast verandert de postmarkt snel: het aantal brieven en kaarten neemt af, terwijl de kosten voor postbezorging stijgen. Dit maakt het steeds moeilijker om een haalbaar businessmodel te behouden. Een tweede landelijke postnetwerk is in een krimpende markt niet haalbaar, zo constateert ook de ACM in haar onderzoek.⁷ Ik streef daarom naar een transitie van een traditionele postmarkt naar een brede bezorgmarkt, waarin post via verschillende netwerken (zoals pakket- en foldernetwerken) kunnen worden bezorgd. Dit stimuleert concurrentie en innovatie, en maakt het mogelijk om efficiënter te werken in een krimpende markt en post toegankelijk te houden voor de gebruiker.

⁶ Kamerstukken II 2025/26, Tijdelijk kenmerk: 35423–15 (Voorhang wijziging Postbesluit 2009)

⁷ ACM (2025), *Postmarktonderzoek*, beschikbaar via: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/postmarktonderzoek-acm>

Vraag 7

Hoe beschermt u de arbeidsvoorwaarden van werknemers in een markt die alleen maar verder concurreert? Bent u bereid hier stappen in te ondernemen als blijkt dat werknemers de dupe zijn van de concurrentiestrijd?

Antwoord 7

Er bestaan in Nederland verschillende waarborgen om werknemers te beschermen, ook in markten waar concurrentie een rol speelt. Werkgevers dienen te voldoen aan de geldende arbeidswetgeving, waaronder regels over loon, arbeidstijden, arbeidsomstandigheden en gelijke behandeling. Daarnaast worden cao-afspraken tussen sociale partners breed toegepast in de sector. Zoals ook op vraag 5 is geantwoord, zien sociale partners toe op de naleving van cao's en de Arbeidsinspectie op naleving van de arbeidswetten door de werkgevers.

Daarnaast kan concurrentie ook gepaard gaan met betere arbeidsvoorwaarden, met name als postbedrijven concurreren met andere sectoren om arbeidskrachten die passen bij het profiel van de postbezorger. Als er binnen dit segment van de arbeidsmarkt ook sprake is van krapte, heeft deze groep de mogelijkheid om elders beter betaalde of aantrekkelijkere banen te vinden, wat bedrijven in de postsector prikkelt om hun arbeidsvoorwaarden te verbeteren om personeel aan te trekken en te behouden.

Het ontwikkelen van verdere aanvullende sectorspecifieke regulering voor de postmarkt acht ik niet noodzakelijk en bovendien onwenselijk. Allereerst bestaat er al sectorspecifieke regelgeving: postbedrijven zijn verplicht ten minste 80% van hun werknemers in vaste dienst te hebben. Verdere sectorspecifieke regelgeving specifiek voor werknemers in de postmarkt is niet nodig ten opzichte van de reeds bestaande generieke bescherming. Die biedt een solide basis voor alle werknemers, ongeacht de sector waarin zij werkzaam zijn.

Vraag 8

Deelt u de analyse dat de voortdurende problemen met PostNL – zoals verlieslatende uitvoering, druk op arbeidsvoorwaarden, teruglopende kwaliteit en het herhaaldelijk vragen om staatssteun – laten zien dat de liberalisering en verzelfstandiging van de postmarkt mislukt is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nee, die conclusie deel ik niet. Nederland behoort al jaren tot de best presterende landen in de ranglijsten van de Wereldpostunie (Universal Postal Union) en wordt internationaal gezien als een voorbeeld van hoogwaardige en toegankelijke postdienstverlening tegen relatief lage kosten. Deze resultaten wijzen er niet op dat de liberalisering en verzelfstandiging van de postmarkt is mislukt.

Dat neemt niet weg dat de markt substantieel veranderd is door de voortdurende en forse daling van het postvolume. Dit legt druk op de uitvoering van de UPD, de kostendekkendheid en de bedrijfsmodellen van marktpartijen, waaronder PostNL. Deze uitdagingen zijn echter primair het gevolg van structurele marktontwikkelingen, en niet van het principe van liberalisering zelf.

Het blijft daarom van belang dat het wettelijke kader tijdig wordt aangepast aan deze veranderende omstandigheden. Met de beoogde maatregelen die ik met de wijziging van het Postbesluit 2009 en de voorliggende wijziging van de Postwet 2009 voorstel, werk ik aan een toekomstbestendig stelsel dat ruimte biedt voor een duurzame uitvoering van de postdienstverlening.

Vraag 9

Bent u het ermee eens dat essentiële en publieke diensten, zoals de postbezorging, geborgd moeten worden door te functioneren zonder winstoogmerk en concurrentie in plaats van afhankelijk te zijn van commerciële belangen die primair gericht zijn op winst in een krimpende markt?

Antwoord 9

Ik ben het ermee eens dat de postdienstverlening in Nederland moet worden geborgd. Dat gebeurt echter niet door de dienstverlening zonder winstoogmerk te organiseren, maar door duidelijke wet- en regelgeving en toezicht.

Hierdoor blijven toegankelijkheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid gewaarborgd, ook in een krimpende markt. Daarnaast heeft liberalisering van de postmarkt ook belangrijke voordelen opgeleverd. Concurrentie stimuleert efficiëntie, innovatie binnen de sector. Marktpartijen worden geprikkeld om hun dienstverlening te verbeteren, processen te optimaliseren en in te spelen op veranderende behoeften van consumenten en bedrijven. Dit heeft in het verleden geleid tot lagere kosten, snellere bezorging en een breder aanbod van post- en pakkettenservices. Een volledig publieke uitvoering zonder ruimte voor marktwerking zou het risico met zich meebrengen dat innovatie afneemt en de sector minder flexibel kan inspelen op technologische en economische ontwikkelingen. Door publieke belangen wettelijk te verankeren en marktwerking binnen duidelijke kaders toe te staan, ontstaat een evenwicht tussen maatschappelijke waarborgen en economische dynamiek. Op die manier blijft de postvoorziening toekomstbestendig, ook in een snel veranderende communicatiemarkt.

Vraag 10

Bent u bereid te onderzoeken hoe de UPD zou functioneren in publieke handen of als een niet-commerciële organisatievorm, bijvoorbeeld een publiek bedrijf, zodat continuïteit, betaalbaarheid en arbeidsvoorwaarden voorop staan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Nee, een andere vorm van marktordening is op dit moment niet aan de orde. Het publieke belang dat raakt aan post als communicatiemiddel neemt richting de toekomst af, aangezien steeds minder mensen hiervan gebruikmaken en communicatie in toenemende mate digitaal plaatsvindt. In een krimpende markt met een kleiner wordende relevantie voor het publiek belang is een dergelijke ingrijpende stelselwijziging niet passend. De borging van de belangen rond de UPD, zoals continuïteit, betaalbaarheid en arbeidsvoorwaarden zijn bovendien al verankerd via het bestaande wettelijke kader en het toezicht daarop. Binnen dit stelsel kunnen eventuele knelpunten effectief worden aangepakt zonder dat een niet-commerciële of volledig publieke organisatievorm noodzakelijk is.

Vraag 11

Deelt u de mening dat binnen scherpe marktomstandigheden, zoals op de postmarkt, concurrentie lage prijzen tot gevolg heeft die zullen worden ingelost op arbeid, zoals bijvoorbeeld CNV aangaf bij de intrede van Spotta op de postmarkt?⁸ Zo ja, wat gaat u hier tegen doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Ik deel niet de conclusie dat concurrentie per definitie leidt tot lagere arbeidsvoorwaarden. Concurrentie kan weliswaar druk zetten op kosten, maar in Nederland bestaan er meerdere robuuste borgingsmechanismes die werknemers beschermen, ook in markten met scherpe concurrentie. Daarnaast kan concurrentie ook gepaard gaan met een verbetering van de arbeidsvoorwaarden. Werkgevers moeten zich altijd houden aan de arbeidswetgeving en ook cao-afspraken tussen sociale partners zijn breed van toepassing. Hierop houden verschillende organisaties toezicht: de Arbeidsinspectie op naleving van de arbeidswetten door werkgevers, de sociale partners op cao-naleving.

Het is daarom niet noodzakelijk noch wenselijk om aanvullende sectorspecifieke regulering voor de postmarkt in te voeren ter bescherming van de arbeidsvoorwaarden. Allereerst bestaat er al sectorspecifieke regelgeving: postbedrijven zijn verplicht ten minste 80% van hun werknemers in vaste dienst te hebben. Daarnaast bieden bestaande horizontale regels en het bijbehorende toezicht een solide en generiek beschermingskader voor alle werknemers, ongeacht marktomstandigheden of de mate van concurrentie. Indien er desondanks signalen ontstaan dat werknemers daadwerkelijk worden benadeeld, kunnen deze binnen het huidige kader adequaat worden

⁸ ANP Persportaal, 28 mei 2025, «Oneerlijke concurrentie in de postsector – risico's door nieuwe toetreders» (persportaal.anp.nl/artikel/bcb88262-5de3-46d7-a17c-dde17636e984/oneerlijke-concurrentie-in-de-postsector-risicos-door-nieuwe-toetreders).

opgepakt, bijvoorbeeld via interventies van sociale partners of door handhavend optreden van toezichthouders.

Vraag 12

Erkent u de waarschuwing van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Raad voor de Rechtspraak dat de postbezorging miljoenen brieven te laat gaat bezorgen door het opheffen van de Postwet en zelfs in strijd is met Europese eisen en rechtsbescherming?^{9, 10} Zo ja, volgt u de adviezen van de ACM op? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Ik ben het niet eens met dit geschetste beeld. De postdienstverlening blijft voor burgers toegankelijk en van voldoende kwaliteit. Tegelijkertijd neem ik de signalen en aanbevelingen van de ACM en de Raad voor de Rechtspraak serieus en onderhoud ik nauw contact om hier opvolging aan te geven. In de nota van toelichting bij de wijziging van het Postbesluit 2009 ga ik nader in op deze punten, waarbij de standpunten van beide partijen worden meegenomen.

Vraag 13

Onderschrijft u de negatieve ketteneffecten die het opheffen van de UPD zullen hebben op de betrouwbaarheid van de postbezorging? Zo ja, hoe vangt u deze op? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13

De effecten die het lid van Dijk omschrijft kan ik niet goed plaatsen. Ook is het opheffen van de UPD momenteel niet aan de orde.

⁹ NOS, 17 november 2025, «ACM: meer tijd voor postbode doet betrouwbaarheid bezorging geen goed» (nos.nl/artikel/2590838-acm-meer-tijd-voor-postbode-doet-betrouwbaarheid-bezorging-geen-goed).

¹⁰ De Rechtspraak, 6 november 2025, «Waarborg rechtsbescherming bij wijziging postwetgeving» (www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Waarborg-rechtsbescherming-bij-wijziging-postwetgeving.aspx).